

DECYZJE

DECYZJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY NR 778/2013/UE

z dnia 12 sierpnia 2013 r.

w sprawie udzielenia dalszej pomocy makrofinansowej Gruzji

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 212 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą, w świetle wspólnego tekstu zatwierdzonego przez komitet pojedynczy w dniu 26 czerwca 2013 r.⁽¹⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Stosunki między Gruzją a Unią Europejską rozwijają się w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa. W 2006 roku Wspólnota uzgodniła z Gruzją plan działania w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa określający średnioterminowe priorytety w stosunkach między Unią a Gruzją. W 2010 roku Unia i Gruzja rozpoczęły negocjacje układu o stowarzyszeniu, który ma zastąpić obecną umowę o partnerstwie i współpracy UE-Gruzja⁽²⁾. Ramy stosunków między Unią a Gruzją zostały dodatkowo wzmocnione dzięki niedawno zainicjowanemu Partnerstwu Wschodniemu.
- (2) Na nadzwyczajnym posiedzeniu Rady Europejskiej w dniu 1 września 2008 r. potwierdzono wolę Unii zacieśnienia stosunków między Unią a Gruzją w następstwie konfliktu zbrojnego między Gruzją a Federacją Rosyjską z sierpnia 2008 roku.
- (3) Od trzeciego kwartału 2008 roku gospodarka gruzińska odczuwa skutki międzynarodowego kryzysu finansowego, czego przejawem jest zmniejszenie produkcji, spadek dochodów budżetowych oraz rosnące potrzeby w zakresie finansowania zewnętrznego.
- (4) Podczas międzynarodowej konferencji darczyńców, która odbyła się w dniu 22 października 2008 r., społeczność międzynarodowa zobowiązała się do wsparcia procesu

ożywienia gospodarki Gruzji zgodnie z oceną potrzeb przeprowadzoną wspólnie przez Organizację Narodów Zjednoczonych i Bank Światowy.

- (5) Unia zadeklarowała udzielenie Gruzji pomocy finansowej w kwocie do 500 mln EUR.
- (6) Procesom dostosowań gospodarczych w Gruzji i ożywieniu jej gospodarki służy pomoc finansowa Międzynarodowego Funduszu Walutowego (MFW). We wrześniu 2008 roku władze Gruzji uzgodniły z MFW promesę kredytową na kwotę 750 mln USD, mającą pomóc w dokonaniu w gruzińskiej gospodarce dostosowań niezbędnych w związku z kryzysem finansowym.
- (7) W związku z dalszym pogorszeniem sytuacji gospodarczej w Gruzji, koniecznością skorygowania założeń gospodarczych będących podstawą programu MFW, jak również wzrostem potrzeb Gruzji w zakresie finansowania zewnętrznego, Gruzja i MFW uzgodniły zwiększenie pożyczki MFW dla Gruzji o kwotę 424 mln USD na mocy promesy kredytowej, co zostało zatwierdzone przez zarząd MFW w sierpniu 2009 roku.
- (8) Unia przydzieliła na lata 2010–2012 dotacje na wsparcie budżetowe dla Gruzji w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa (ENPI) wynoszące średnio 24 mln EUR rocznie.
- (9) W związku z pogorszeniem sytuacji gospodarczej i perspektyw gospodarczych w Gruzji państwo to wystąpiło o pomoc makrofinansową Unii.
- (10) Biorąc pod uwagę, że w bilansie płatniczym Gruzji utrzymuje się pozostająca do pokrycia luka finansowa, udzielenie pomocy makrofinansowej jest w obecnych nadzwyczajnych okolicznościach właściwą odpowiedzią na wnioski tego państwa, służącą wsparciu jego stabilizacji gospodarczej w powiązaniu z bieżącym programem MFW.
- (11) Pomoc makrofinansowa Unii dla Gruzji (zwana dalej „unijną pomocą makrofinansową”) powinna nie tylko uzupełniać programy i zasoby z MFW i z Banku Światowego, lecz również zapewnić wartość dodaną wynikającą z zaangażowania Unii.
- (12) Komisja powinna zapewnić zgodność prawną i merytoryczną unijnej pomocy makrofinansowej ze środkami podejmowanymi w różnych obszarach działań zewnętrznych oraz z innymi odpowiednimi politykami Unii.

⁽¹⁾ Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 10 maja 2011 r. (Dz.U. C 377 E z 7.12.2012, s. 211) oraz stanowisko Rady w pierwszym czytaniu z dnia 10 maja 2012 r. (Dz.U. C 291 E z 27.9.2012, s. 1). Stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 11 grudnia 2012 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym). Rezolucja ustawodawcza Parlamentu Europejskiego z dnia 4 lipca 2013 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym) oraz decyzja Rady z dnia 9 lipca 2013 r.

⁽²⁾ Umowa o partnerstwie i współpracy między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Gruzją, z drugiej strony (Dz.U. L 205 z 4.8.1999, s. 3).

- (13) Cele szczególne unijnej pomocy makrofinansowej powinny służyć zwiększeniu skuteczności, przejrzystości i odpowiedzialności. Komisja powinna regularnie monitorować te cele.
- (14) Warunki stanowiące podstawę udzielenia unijnej pomocy makrofinansowej powinny odzwierciedlać kluczowe zasady i cele polityki Unii wobec Gruzji.
- (15) W celu zapewnienia skutecznej ochrony interesów finansowych Unii związanych z unijną pomocą makrofinansową konieczne jest, aby Gruzja przyjęła stosowne środki w zakresie zapobiegania oszustwom, korupcji i wszelkim innym nieprawidłowościom związanym z tą pomocą oraz w zakresie ich zwalczania. Ponadto konieczne jest, aby Komisja zapewniła stosowne kontrole, a Trybunał Obrachunkowy – stosowne audyty.
- (16) Przekazanie unijnej pomocy makrofinansowej nie narusza uprawnień władzy budżetowej.
- (17) Unijną pomocą makrofinansową powinna zarządzać Komisja. Aby zapewnić Parlamentowi Europejskiemu i Komitetowi Ekonomiczno-Finansowemu możliwość śledzenia wykonywania niniejszej decyzji, Komisja powinna je regularnie informować o rozwoju sytuacji w odniesieniu do unijnej pomocy makrofinansowej i udostępniać im odpowiednie dokumenty.
- (18) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszej decyzji należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiającym przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję⁽¹⁾.
- (19) W tym kontekście należy przypomnieć, że zgodnie z warunkami tego rozporządzenia procedura doradcza powinna, co do zasady, mieć zastosowanie we wszystkich przypadkach innych niż te określone w tym rozporządzeniu. Mając na uwadze potencjalnie duży wpływ operacji przewyższających próg 90 mln EUR, właściwym jest, aby do tych operacji stosować procedurę sprawdzającą. Mając na uwadze kwotę unijnej pomocy makrofinansowej dla Gruzji, procedura doradcza powinna mieć zastosowanie do przyjęcia protokołu ustaleń lub do obniżenia, zawieszania lub anulowania pomocy,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

1. Unia udostępnia Gruzji pomoc makrofinansową w maksymalnej kwocie 46 mln EUR, z przeznaczeniem na wsparcie stabilizacji gospodarczej tego państwa oraz pokrycie jego potrzeb w zakresie bilansu płatniczego określonych w bieżącym programie MFW. Z tej maksymalnej kwoty nie więcej niż 23 mln EUR udostępnia się w formie dotacji i nie więcej niż 23 mln EUR udostępnia się w formie pożyczek. Przekazanie unijnej pomocy makrofinansowej następuje pod warunkiem zatwierdzenia przez władzę budżetową budżetu Unii na rok 2013.

2. Komisję upoważnia się do zaciągania w imieniu Unii pożyczek dla uzyskania niezbędnych zasobów w celu sfinanso-

wania pożyczki stanowiącej część unijnej pomocy makrofinansowej. Maksymalny termin wymagalności pożyczki wynosi 15 lat.

3. Przekazywaniem unijnej pomocy makrofinansowej zarządza Komisja w sposób spójny z umowami lub ustaleniami między MFW a Gruzją oraz z głównymi zasadami i celami reformy gospodarczej określonymi w umowie o partnerstwie i współpracy UE-Gruzja. Komisja regularnie informuje Parlament Europejski i Komitet Ekonomiczno-Finansowy o rozwoju sytuacji w odniesieniu do zarządzania unijną pomocą makrofinansową i udostępnia im odpowiednie dokumenty.

4. Unijna pomoc makrofinansowa udostępniana jest na okres dwóch lat i sześciu miesięcy, począwszy od pierwszego dnia po wejściu w życie protokołu ustaleń, o którym mowa w art. 2 ust. 1.

Artykuł 2

1. Komisja przyjmuje, zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 6 ust. 2, protokół ustaleń zawierający warunki dotyczące polityki gospodarczej i warunki finansowe, którym podlega unijna pomoc makrofinansowa, w tym harmonogram spełnienia tych warunków. Warunki dotyczące polityki gospodarczej i warunki finansowe określone w protokole ustaleń muszą być zgodne z umowami lub ustaleniami, o których mowa w art. 1 ust. 3. Warunki te mają w szczególności służyć zwiększeniu skuteczności i przejrzystości unijnej pomocy makrofinansowej, w tym systemów zarządzania finansami publicznymi w Gruzji, oraz odpowiedzialności związanej z tą pomocą. Komisja regularnie monitoruje postępy w osiągnięciu tych celów. Szczegółowe warunki finansowe unijnej pomocy makrofinansowej określają umowa o dotację i umowa o pożyczkę, które zostaną uzgodnione między Komisją a władzami Gruzji.

2. W okresie udzielania unijnej pomocy makrofinansowej Komisja monitoruje prawidłowość regulacji finansowych, procedur administracyjnych oraz wewnętrznych i zewnętrznych mechanizmów kontroli Gruzji, które są istotne z punktu widzenia takiej pomocy, jak również przestrzeganie przez Gruzję uzgodnionego harmonogramu.

3. W regularnych odstępach czasu Komisja ocenia, czy polityka gospodarcza Gruzji jest zgodna z celami unijnej pomocy makrofinansowej oraz czy uzgodnione warunki dotyczące polityki gospodarczej są przestrzegane w zadowalający sposób. W tym celu Komisja działa w ścisłej współpracy z MFW i Bankiem Światowym oraz, jeżeli jest to wymagane, z Komitetem Ekonomiczno-Finansowym.

Artykuł 3

1. Z zastrzeżeniem warunków określonych w ust. 2, unijna pomoc makrofinansowa jest udostępniana przez Komisję

(¹) Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13.

w dwóch transzach, z których każda obejmuje dotację i pożyczkę. Wysokość każdej transzy określa się w protokole ustaleń.

2. O przekazaniu każdej transzy decyduje Komisja, przy czym warunkiem wypłaty jest zadowalająca realizacja warunków dotyczących polityki gospodarczej i warunków finansowych uzgodnionych w protokole ustaleń. Wypłata drugiej transzy następuje nie wcześniej niż po upływie trzech miesięcy od przekazania pierwszej transzy.

3. Unijne środki są wypłacane Narodowemu Bankowi Gruzji. Unijne środki mogą zostać przekazane na rzecz skarbu państwa Gruzji jako beneficjenta końcowego, z zastrzeżeniem postanowień uzgodnionych w protokole ustaleń, w tym potwierdzenia budżetowych potrzeb finansowych pozostających do zaspokojenia.

Artykuł 4

1. Operacje zaciągania i udzielania pożyczek związane z instrumentem pożyczkowym, który stanowi część unijnej pomocy makrofinansowej, przeprowadzane są w euro z tą samą datą waluty i nie narażają Unii na żadną zmianę terminów wymagalności, żadne ryzyko walutowe ani ryzyko stopy procentowej, ani na żadne inne ryzyko handlowe.

2. Komisja, na wniosek Gruzji, podejmuje niezbędne kroki w celu zapewnienia, aby w warunkach udzielanej pożyczki uwzględniona została klauzula wcześniejszej spłaty i aby odpowiadała jej odpowiednia klauzula w warunkach zaciąganej pożyczki Komisji.

3. Jeśli okoliczności pozwalają na poprawę oprocentowania udzielonej pożyczki i jeśli Gruzja złoży stosowny wniosek, Komisja może refinansować całość lub część zaciągniętej pierwotnie pożyczki lub może zmienić odpowiednie warunki finansowe. Operacje refinansowania lub zmiany warunków pożyczki przeprowadzane są zgodnie z warunkami określonymi w ust. 1 i nie skutkują przedłużeniem średniego terminu wymagalności danej pożyczki ani zwiększeniem kwoty głównej pozostającej do spłaty na dzień refinansowania lub zmiany warunków pożyczki.

4. Gruzja pokrywa wszystkie koszty poniesione przez Unię, które mają związek z operacjami zaciągania i udzielania pożyczek na podstawie niniejszej decyzji.

5. Komisja na bieżąco informuje Parlament Europejski i Komitet Ekonomiczno-Finansowy o rozwoju sytuacji w zakresie operacji, o których mowa w ust. 2 i 3.

Artykuł 5

Unijna pomoc makrofinansowa jest udzielana zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie

zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii⁽¹⁾ oraz z przepisami wykonawczymi do tego rozporządzenia⁽²⁾. Protokół ustaleń, umowa o pożyczkę oraz umowa o dotację, które zostaną uzgodnione z władzami Gruzji, przewidują w szczególności podjęcie konkretnych środków w zakresie zapobiegania oszustwom, korupcji i wszelkim innym nieprawidłowościom wpływającym na unijną pomoc makrofinansową i zwalczania ich. W celu zapewnienia większej przejrzystości zarządzania środkami oraz ich wydatkowania, protokół ustaleń, umowa o pożyczkę oraz umowa o dotację przewidują także kontrole, w tym kontrole na miejscu i inspekcje, przeprowadzane przez Komisję, w tym Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych. Przewidują one również audyty Trybunału Obrachunkowego, w tym w stosownych przypadkach audyty na miejscu.

Artykuł 6

1. Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu, stosuje się art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 7

1. Do dnia 30 czerwca każdego roku Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie na temat wykonania niniejszej decyzji w poprzednim roku, zawierające ocenę wykonania. Sprawozdanie zawiera informacje o związku pomiędzy warunkami dotyczącymi polityki gospodarczej i warunkami finansowymi określonymi w protokole ustaleń, bieżącymi wynikami gospodarczymi i budżetowymi Gruzji i decyzjami Komisji dotyczącymi przekazania poszczególnych transz unijnej pomocy makrofinansowej.

2. Nie później niż dwa lata po upływie okresu, w jakim udostępniana była pomoc, o którym mowa w art. 1 ust. 4, Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z oceny *ex post*.

Artykuł 8

Niniejsza decyzja wchodzi w życie z dniem jej opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Brukseli dnia 12 sierpnia 2013 r.

W imieniu Parlamentu
Europejskiego
M. SCHULZ
Przewodniczący

W imieniu Rady
L. LINKEVIČIUS
Przewodniczący

⁽¹⁾ Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1.

⁽²⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1268/2012 z dnia 29 października 2012 r. w sprawie zasad stosowania rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 362 z 31.12.2012, s. 1).

Wspólna deklaracja Parlamentu Europejskiego i Rady przyjęta wraz z decyzją w sprawie udzielenia dalszej pomocy makrofinansowej Gruzji

Parlament Europejski i Rada:

- ustaliły wspólnie, że przyjęcie decyzji w sprawie udzielenia dalszej pomocy makrofinansowej Gruzji należy rozpatrywać w szerszym kontekście zapotrzebowania na struktury, które zapewniłyby podejmowanie rozsądnych i skutecznych decyzji dotyczących udzielania pomocy makrofinansowej państwom trzecim,
- ustaliły wspólnie, że decyzje w sprawie przeprowadzania w przyszłości operacji udzielania pomocy makrofinansowej powinny opierać się na warunkach i zasadach określonych poniżej dotyczących przyznawania unijnej pomocy makrofinansowej państwom i terytoriom trzecim, które kwalifikują się do otrzymania takiej pomocy, z zastrzeżeniem prawa inicjatywy ustawodawczej i formy prawnej, którą mogą przyjąć przyszłe instrumenty formalizujące te warunki i zasady,
- zobowiązują się do pełnego odzwierciedlenia tych warunków i zasad w podejmowanych w przyszłości indywidualnych decyzjach dotyczących unijnej pomocy makrofinansowej.

CZĘŚĆ A – WARUNKI

- 1) Unia jest jednym z głównych podmiotów udzielających pomocy gospodarczej, finansowej i technicznej dla państw trzecich. Unijna pomoc makrofinansowa (zwana dalej „pomocą makrofinansową”) okazała się skutecznym instrumentem zapewniającym stabilizację gospodarczą oraz wspierającym reformy strukturalne w państwach i na terytoriach, które korzystają z tej pomocy (zwanym dalej „beneficjentami”). Zgodnie ze swoją ogólną polityką wobec krajów kandydujących, potencjalnych krajów kandydujących i krajów sąsiadujących Unia powinna mieć możliwość udzielania pomocy makrofinansowej tym krajom w celu rozwoju strefy wspólnej stabilności, bezpieczeństwa i dobrobytu.
- 2) Pomoc makrofinansowa powinna się opierać na decyzjach *ad hoc* Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczących poszczególnych krajów. Celem niniejszych zasad jest zwiększenie skuteczności i efektywności procesu podejmowania takich decyzji i ich wdrażania oraz umocnienie stosowania przez beneficjenta politycznych warunków wstępnych przyznawania pomocy makrofinansowej i poprawa przejrzystości i kontroli demokratycznej tej pomocy.
- 3) W swojej rezolucji z dnia 3 czerwca 2003 r. w sprawie udzielania pomocy makrofinansowej państwom trzecim Parlament Europejski wezwał do przyjęcia rozporządzenia ramowego w sprawie pomocy makrofinansowej w celu przyspieszenia procesu podejmowania decyzji oraz zapewnienia temu instrumentowi finansowemu formalnej i przejrzystej podstawy.
- 4) W swoich konkluzjach z dnia 8 października 2002 r. Rada ustanowiła kryteria (tzw. kryteria z Genval) stanowiące wytyczne dla operacji udzielania pomocy makrofinansowej. Należałoby zaktualizować i doprecyzować te kryteria, między innymi kryteria określające odpowiednią formę pomocy (pożyczka, dotacja lub połączenie obu tych form).
- 5) Zasady te powinny umożliwić Unii szybkie udostępnianie pomocy makrofinansowej, w szczególności w przypadku gdy okoliczności wymagają podjęcia niezwłocznych działań, oraz poprawę jasności i przejrzystości kryteriów mających zastosowanie do wdrażania pomocy makrofinansowej.
- 6) Komisja powinna zapewnić zgodność pomocy makrofinansowej z kluczowymi zasadami, celami i środkami podjętymi w różnych obszarach działań zewnętrznych i w innych odpowiednich obszarach polityki unijnej.
- 7) Pomoc makrofinansowa powinna wspierać politykę zewnętrzną Unii. Służby Komisji i Europejska Służba Działań Zewnętrznych (ESDZ) powinny zacieśnić współpracę przez cały okres udzielania pomocy makrofinansowej w celu koordynacji i zapewnienia spójności zewnętrznej polityki Unii.
- 8) Pomoc makrofinansowa powinna wspierać zaangażowanie krajów będących beneficjentami we wspólne wartości Unii, w tym demokrację, praworządność, dobre rządy, poszanowanie praw człowieka, zrównoważony rozwój i ograniczanie ubóstwa, a także w zasady otwartego, opartego na zasadach i uczciwego handlu.

- 9) Warunkiem wstępnym przyznania pomocy makrofinansowej powinno być respektowanie przez kraj kwalifikujący się do otrzymania pomocy skutecznych mechanizmów demokratycznych, w tym wielopartyjnych systemów parlamentarnych, praworządności, i gwarantowanie poszanowania praw człowieka. Komisja powinna regularnie monitorować przestrzeganie tych warunków wstępnych.
- 10) Szczegółowe cele poszczególnych decyzji dotyczących pomocy makrofinansowej powinny obejmować zwiększenie skuteczności, przejrzystości i odpowiedzialności organów odpowiedzialnych za zarządzanie finansami publicznymi w krajach będących beneficjentami. Komisja powinna regularnie monitorować realizację tych celów.
- 11) Pomoc makrofinansowa powinna mieć na celu wspieranie przywrócenia równowagi bilansu płatniczego w państwach i terytoriach trzecich doświadczających braku walut i trudności z finansowaniem zewnętrznym. Pomoc makrofinansowa nie powinna stanowić regularnej pomocy finansowej, ani mieć zasadniczo na celu wspierania rozwoju gospodarczego i społecznego beneficjentów.
- 12) Pomoc makrofinansowa powinna stanowić uzupełnienie środków udzielanych przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW) i inne wielostronne instytucje finansowe; należy również zapewnić sprawiedliwy podział obciążeń między Unię a innych donatorów. Pomoc makrofinansowa powinna zapewnić wartość dodaną zaangażowania Unii.
- 13) W celu zapewnienia skutecznej ochrony interesów finansowych Unii powiązanych z pomocą makrofinansową beneficjenci powinni podjąć odpowiednie środki w zakresie zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i wszelkim innym nieprawidłowościom powiązanim z tą pomocą oraz w zakresie ich zwalczania; należy również przewidzieć kontrole przeprowadzane przez Komisję i audyty przeprowadzane przez Trybunał Obrachunkowy.
- 14) Wybór procedury przyjmowania protokołów ustaleń powinien się odbywać zgodnie z kryteriami określonymi w rozporządzeniu (UE) nr 182/2011. W tym kontekście co do zasady zastosowanie powinna mieć procedura doradcza, ale biorąc pod uwagę potencjalne istotne skutki operacji przekraczających próg określony w części B, właściwe jest zastosowanie do tych operacji procedury sprawdzającej.

CZĘŚĆ B – ZASADY

1. Cel pomocy

- a) Pomoc makrofinansowa powinna stanowić instrument finansowy stosowany w sytuacjach wyjątkowych, mający formę niewiązanego i nieukierunkowanego wsparcia bilansu płatniczego w kwalifikujących się państwach i terytoriach trzecich. Jej celem powinno być przywrócenie równowagi bilansu płatniczego w kwalifikujących się państwach i terytoriach, które borykają się z trudnościami z finansowaniem zewnętrznym. Pomoc makrofinansowa powinna wspierać wdrażanie programu strategicznego obejmującego solidne środki dostosowawcze i reformę strukturalną zmierzające do poprawy pozycji bilansu płatniczego, szczególnie w okresie trwania programu, i do umocnienia wdrażania odpowiednich porozumień i programów z Unią.
- b) Warunkiem przyznania pomocy makrofinansowej powinno być występowanie znacznych i pozostających do zaspokojenia potrzeb w zakresie finansowania zewnętrznego, stwierdzonych przez Komisję we współpracy z wielostronnymi instytucjami finansowymi i przewyższających środki udostępnione przez MFW i inne instytucje wielostronne, pomimo wdrażania przez dane państwo lub terytorium solidnych programów stabilizacji gospodarczej i reform.
- c) Pomoc makrofinansowa powinna mieć charakter krótkoterminowy i należy ją wstrzymać, gdy tylko przywrócona zostanie równowaga bilansu płatniczego.

2. Kwalifikujące się kraje i terytoria

Do pomocy makrofinansowej kwalifikują się następujące państwa i terytoria trzecie:

- kraje kandydujące i potencjalne kraje kandydujące,
- kraje i terytoria objęte europejską polityką sąsiedztwa,
- w wyjątkowych i należyście uzasadnionych okolicznościach inne państwa trzecie, które wywierają decydujący wpływ na stabilność w regionie i mają strategiczne znaczenie dla Unii, a także są politycznie, gospodarczo i geograficznie bliskie Unii.

3. Forma pomocy

- a) Pomoc makrofinansowa powinna zasadniczo mieć formę pożyczki. W wyjątkowych przypadkach pomocy makrofinansowej można udzielać w formie dotacji lub połączenia pożyczki i dotacji. Ustalając odpowiedni udział ewentualnej dotacji, Komisja przy przygotowywaniu swojej propozycji powinna uwzględnić poziom rozwoju gospodarczego beneficjenta mierzony wskaźnikami ubóstwa i dochodu na jednego mieszkańca, a także jego możliwości spłaty w oparciu o analizę zdolności obsługi zadłużenia, przy jednoczesnym zapewnieniu poszanowania zasady sprawiedliwego podziału obciążenia między Unię a innych donatorów. W tym celu Komisja powinna również wziąć pod uwagę, w jakim stopniu międzynarodowe instytucje finansowe i inni donatorzy stosują warunki preferencyjne wobec danego kraju.
- b) Kiedy pomoc makrofinansowa przybiera formę pożyczki, Komisja powinna być uprawniona w imieniu Unii do zaciągnięcia pożyczki w niezbędnej kwocie na rynkach kapitałowych lub od instytucji finansowych i udzielenia pożyczki w tej samej kwocie beneficjentowi.
- c) Operacje zaciągania i udzielania pożyczki powinny być przeprowadzane w euro z zastosowaniem tej samej daty waluty i nie powinny wiązać się dla Unii ze zmianą terminów wymagalności ani z żadnym ryzykiem walutowym lub ryzykiem stopy procentowej.
- d) Wszystkie poniesione przez Unię koszty związane z operacjami zaciągania lub udzielania pożyczki powinny obciążać beneficjenta.
- e) Na wniosek beneficjenta oraz jeżeli okoliczności umożliwiają uzyskanie lepszego oprocentowania pożyczki, Komisja może podjąć decyzję o refinansowaniu całości lub części kwoty pierwotnie zaciągniętych pożyczek lub o restrukturyzacji odpowiednich warunków finansowych. Operacje refinansowania i restrukturyzacji powinny być przeprowadzane zgodnie z warunkami przewidzianymi w ust. 3 lit. d) i nie powinny skutkować wydłużeniem średniego terminu wymagalności zaciągniętej pożyczki lub zwiększeniem kwoty kapitału pozostałego do spłaty w dniu refinansowania lub restrukturyzacji.

4. Przepisy finansowe

- a) Kwoty pomocy makrofinansowej udzielanej w formie dotacji powinny odpowiadać środkom budżetowym przewidzianym w wieloletnich ramach finansowych.
- b) Kwoty pomocy makrofinansowej udzielanej w formie pożyczek powinny być zabezpieczane zgodnie z rozporządzeniem ustanawiającym Fundusz Gwarancyjny dla działań zewnętrznych. Wysokość przekazanych kwot powinna odpowiadać środkom budżetowym przewidzianym w wieloletnich ramach finansowych.
- c) Władza budżetowa powinna zatwierdzać roczne środki w granicach wieloletnich ram finansowych.

5. Kwota pomocy

- a) Określenie wysokości pomocy powinno się opierać na pozostających do zaspokojenia potrzebach finansowych kwalifikującego się kraju lub terytorium i powinno uwzględniać zdolność do finansowania z jego własnych środków, a w szczególności z rezerw walutowych, którymi dysponuje. Takie potrzeby finansowe powinna określać Komisja we współpracy z międzynarodowymi instytucjami finansowymi na podstawie kompleksowej oceny ilościowej i przejrzystej dokumentacji uzupełniającej. Komisja powinna wykorzystywać w szczególności najnowsze prognozy bilansu płatniczego MFW dla danego kraju lub terytorium oraz powinna uwzględniać oczekiwany wkład finansowy donatorów wielostronnych, jak również dotychczasowe wykorzystanie innych zewnętrznych instrumentów Unii przez kwalifikujący się kraj lub terytorium.
- b) Dokumentacja Komisji powinna zawierać informacje na temat przewidywanej wysokości rezerw walutowych przy braku pomocy makrofinansowej w stosunku do wysokości uznawanej za odpowiednią, zgodnie z pomiarami wykonanymi przy pomocy odpowiednich wskaźników, takich jak stosunek rezerw do krótkoterminowego zadłużenia zewnętrznego i stosunek rezerw do wartości importu kraju będącego beneficjentem.
- c) Przy ustalaniu kwoty udzielanej pomocy makrofinansowej powinno uwzględniać się również potrzebę zapewnienia sprawiedliwego podziału obciążenia między Unię a innymi donatorami i wartość dodaną ogólnego zaangażowania Unii.

- d) W sytuacji gdy potrzeby finansowe beneficjenta znacznie się zmniejszają w okresie wypłat pomocy makrofinansowej w stosunku do pierwotnych założeń, Komisja powinna – działając zgodnie z procedurą doradczą, jeżeli pomoc wynosi 90 mln EUR lub mniej, a zgodnie z procedurą sprawdzającą, jeżeli pomoc przekracza tę kwotę – obniżyć wysokość takiej pomocy, zawiesić ją lub anulować.

6. Warunki

- a) Warunkiem wstępnym przyznania pomocy makrofinansowej powinno być poszanowanie przez kwalifikujący się kraj lub terytorium skutecznych mechanizmów demokratycznych, w tym wielopartyjnych systemów parlamentarnych, praworządności i gwarancji poszanowania praw człowieka. Komisja powinna przeprowadzić podawaną do wiadomości publicznej ocenę⁽¹⁾ wypełnienia tego warunku wstępnego i monitorować go przez cały czas udzielania pomocy makrofinansowej. Niniejszy punkt powinien być stosowany zgodnie z decyzją określającą organizację i zasady funkcjonowania ESDZ.
- b) Pomoc makrofinansowa powinna być uzależniona od istnienia innych niż ostrożnościowe rozwiązań w zakresie kredytowania pomiędzy kwalifikującym się krajem lub terytorium a MFW i powinna spełniać następujące warunki:
- zgodność celu rozwiązania z założeniami pomocy makrofinansowej, czyli rozwiązanie krótkoterminowych trudności w ramach bilansu płatniczego,
 - wdrażanie solidnych środków dostosowawczych zgodnie z celem pomocy makrofinansowej określonym w pkt 1 lit. a).
- c) Wypłata pomocy powinna być uzależniona od ciągłych zadowalających postępów we wdrażaniu programu strategicznego wspieranego przez MFW i wypełnienia warunków wstępnych, o których mowa w lit. a) niniejszego punktu. Warunkiem wypłaty pomocy powinno również być wdrożenie w określonych ramach czasowych szeregu jasno sprecyzowanych środków polityki gospodarczej skoncentrowanych na reformach strukturalnych i solidnych finansach publicznych, które to środki zostaną uzgodnione między Komisją a beneficjentem i zapisane w protokole ustaleń.
- d) W celu ochrony interesów finansowych Unii i wzmocnienia sprawowania rządów w krajach będących beneficjentami, protokół ustaleń powinien zawierać środki mające na celu poprawę skuteczności, przejrzystości i odpowiedzialności systemów zarządzania finansami publicznymi.
- e) Podczas tworzenia środków politycznych powinno się należycie uwzględnić również postępy we wzajemnym otwieraniu rynku, rozwój opartego na zasadach i uczciwego handlu oraz inne priorytety w kontekście unijnej polityki zewnętrznej.
- f) Środki polityczne powinny być spójne z istniejącymi umowami o partnerstwie, umowami o współpracy lub układami o stowarzyszeniu zawartymi między Unią a beneficjentem oraz z programami dostosowań makroekonomicznych i reform strukturalnych wdrażanymi przez beneficjenta przy wsparciu MFW.

7. Procedura

- a) Kraj lub terytorium, które ubiega się o przyznanie pomocy makrofinansowej, powinno wystąpić z pisemnym wnioskiem do Komisji. Komisja powinna sprawdzić czy warunki, o których mowa w pkt 1, 2, 4 i 6 zostały spełnione i, w stosownych przypadkach, może wystąpić z wnioskiem o podjęcie decyzji do Parlamentu Europejskiego i Rady.
- b) W decyzji o udzieleniu pożyczki powinno określać się kwotę, maksymalny średni termin wymagalności i maksymalną liczbę rat pomocy makrofinansowej. Jeżeli w decyzji przewidziano przyznanie częściowej dotacji, powinno się określić również jej kwotę i maksymalną liczbę rat. Decyzji o udzieleniu dotacji towarzyszyć powinno uzasadnienie dotacji (lub częściowej dotacji) przyznanej w ramach pomocy. W obydwu przypadkach powinno się określać okres, w którym pomoc makrofinansowa jest dostępna. Zasadniczo ten okres dostępności nie powinien przekraczać trzech lat. Przy składaniu wniosku dotyczącego nowej decyzji w sprawie przyznania pomocy makrofinansowej, Komisja powinna przekazać informacje, o których mowa w pkt 12 lit. c).

⁽¹⁾ Taka ocena będzie opierać się na rocznym sprawozdaniu dotyczącym praw człowieka i demokracji na świecie przewidzianym w ramach strategicznych i planie działania UE dotyczącym praw człowieka i demokracji (konkluzje Rady dotyczące praw człowieka i demokracji z dnia 25 czerwca 2012 r.).

- c) Po przyjęciu decyzji o przyznaniu pomocy makrofinansowej Komisja – działając zgodnie z procedurą doradczą, jeżeli pomoc wynosi 90 mln EUR lub mniej, a zgodnie z procedurą sprawdzającą, jeżeli pomoc przekracza 90 mln EUR – powinna ustalić z beneficjentem w protokole ustaleń środki polityczne, o których mowa w pkt 6 lit. c), d), e) i f).
- d) Po przyjęciu decyzji o udzieleniu pomocy makrofinansowej Komisja powinna uzgodnić z beneficjentem szczegółowe warunki finansowe pomocy. Te szczegółowe warunki finansowe powinno się ująć w umowie o dotację lub umowie o pożyczkę.
- e) Komisja powinna poinformować Parlament Europejski i Radę o sytuacji w zakresie pomocy dla poszczególnych krajów, w tym o jej wypłacie, a także powinna przekazać tym instytucjom odpowiednie dokumenty w stosownym terminie.
8. Wdrożenie i zarządzanie finansowe
- a) Komisja powinna wdrażać pomoc makrofinansową zgodnie z unijnymi zasadami finansowymi.
- b) Pomoc makrofinansowa powinna być wdrażana w ramach bezpośredniego zarządzania scentralizowanego.
- c) Zobowiązania budżetowe powinny być podejmowane na podstawie decyzji podejmowanych przez Komisję zgodnie z niniejszym punktem. Zobowiązania budżetowe związane z pomocą, które obejmują kilka lat budżetowych, mogą zostać podzielone na raty roczne.
9. Wypłata pomocy
- a) Pomoc makrofinansowa powinna być wypłacana bankowi centralnemu beneficjenta.
- b) Pomoc makrofinansowa powinna być wypłacana w kolejnych ratach, z zastrzeżeniem wypełnienia warunków wstępnych, o których mowa w pkt 6 lit. a) i warunków, o których mowa w pkt 6 lit. b) i c).
- c) Komisja powinna regularnie sprawdzać, czy warunki, o których mowa w pkt 6 lit. b) i c), są nadal spełniane.
- d) Jeżeli warunki wstępne, o których mowa w pkt 6 lit. a), i warunki, o których mowa w pkt 6 lit. b) i c), nie zostały spełnione, Komisja powinna tymczasowo zawiesić lub anulować wypłatę pomocy makrofinansowej. W takich przypadkach Komisja powinna poinformować Parlament Europejski i Radę o przyczynach zawieszenia lub anulowania pomocy.
10. Środki wsparcia
- Środki budżetowe Unii mogą zostać wykorzystane na pokrycie wydatków niezbędnych do wdrożenia pomocy makrofinansowej.
11. Ochrona interesów finansowych Unii
- a) Wszelkie umowy zawarte na podstawie decyzji dotyczącej danego państwa powinny zawierać przepisy, które zapewnią, aby beneficjenci regularnie sprawdzali, czy środki finansowe pochodzące z budżetu Unii zostały właściwie wykorzystane, podejmowali odpowiednie środki zapobiegające nieprawidłowościom i nadużyciom oraz, w razie konieczności, podejmowali działania prawne zmierzające do zwrotu wszelkich sprzeniewierzonych środków uzyskanych na podstawie decyzji dotyczącej danego kraju.
- b) Każda umowa zawarta na podstawie decyzji dotyczącej danego kraju powinna zawierać przepisy, które zapewnią ochronę interesów finansowych Unii, w szczególności ochronę przed nadużyciami finansowymi, korupcją i innymi nieprawidłowościami, zgodnie z właściwym prawem Unii.
- c) Protokół ustaleń, o którym mowa w pkt 6 lit. c), powinien zawierać wyraźne upoważnienie dla Komisji i Trybunału Obrachunkowego do przeprowadzania kontroli, w tym kontroli dokumentów i kontroli na miejscu, takich jak ocena operacyjna, w okresie dostępności pomocy makrofinansowej i po jego zakończeniu. Protokół ustaleń powinien zawierać również wyraźne upoważnienie dla Komisji lub jej przedstawicieli do przeprowadzania kontroli i inspekcji na miejscu.

- d) W trakcie wdrażania pomocy makrofinansowej Komisja powinna monitorować w drodze ocen operacyjnych prawidłowość istotnych dla takiej pomocy uregulowań finansowych, procedur administracyjnych oraz wewnętrznych i zewnętrznych mechanizmów kontroli beneficjenta.
- e) Każda umowa zawarta na podstawie decyzji dotyczącej danego kraju powinna zawierać przepisy, które zagwarantują, że Unia jest uprawniona do żądania pełnego zwrotu dotacji lub wcześniejszej spłaty pożyczki, jeżeli stwierdzono, że w związku z zarządzaniem pomocą makrofinansową beneficjent uczestniczył w czynności stanowiącej nadużycie lub korupcję lub w innej nielegalnej działalności naruszającej interesy finansowe Unii.

12. Sprawozdanie roczne

- a) Komisja powinna oceniać postępy we wdrażaniu pomocy makrofinansowej i przedstawić sprawozdanie roczne z wdrażania pomocy makrofinansowej Parlamentowi Europejskiemu i Radzie co roku w terminie do 30 czerwca.
- b) W sprawozdaniu rocznym powinna być oceniana sytuacja gospodarcza i perspektywy gospodarcze beneficjentów, a także postępy we wdrażaniu środków politycznych, o których mowa w pkt 6 lit. c).
- c) Należy w nim również zawrzeć aktualne informacje na temat dostępnych środków budżetowych w formie pożyczek i dotacji, z uwzględnieniem przewidywanych operacji.

13. Ocena

- a) Komisja powinna przekazać Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdania z oceny *ex-post*, w których ocenia wyniki i skuteczność ostatnio zakończonych operacji pomocy makrofinansowej, a także stopień, w jakim przyczyniły się one do osiągnięcia celów pomocy.
 - b) Komisja powinna regularnie, co najmniej co cztery lata, dokonywać oceny pomocy makrofinansowej, w formie szczegółowego zestawienia dotyczącego pomocy makrofinansowej dla Parlamentu Europejskiego i Rady. Celem takiej oceny powinno być stwierdzenie czy osiągnięto cele makrofinansowej pomocy, czy trwale spełniane są warunki udzielenia pomocy makrofinansowej, w tym poziom określony w pkt 7 lit. c), oraz umożliwienie Komisji sporządzenia zaleceń dotyczących poprawy przyszłych operacji. Ocenie Komisji powinna również podlegać współpraca prowadzona podczas udzielania pomocy makrofinansowej z europejskimi lub wielostronnymi instytucjami finansowymi.
-